यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
गंगापूर धरणाजवळ, गोवर्धन, नाशिक. ४२२२२२
Ph.:0253-2231714, 15 Ext 2002 http://-ycmou.diqitaluniversity.ac
E-mail: mwkchair@ycmou.ac.in

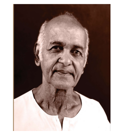

महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन

प्रेषक : प्रा.विजयकुमार पाईकराव	**विषय :** ज्ञानरंगी रंगीला शिक्षक राजा शैक्षणिक प्रवचन इतिवृत्त... अहवाल
प्रति : मा. कुलगुरू	**दिनांक :** २५/०३/२०२५

कृपया आपल्या कल्पक मार्गदर्शनातील तिसरे पुष्प, महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन आणि सेवांतर्गत प्रशिक्षण कक्ष यांच्या संयुक्त विद्यमाने. यशवाणी रेडीओवर **" ज्ञानरंगी रंगीला शिक्षक राजा,,** या विषयावर मा. डॉ. दत्तात्रेय तापकीर, पुणे. यांचे दुरदृश्य शैक्षणिक प्रवचन, भारतीय सौर फाल्गुन २७, शके १९४६ दि.१८/०३/२०२५ रोजी सकाळी ११ वाजता आयोजित केले होते. त्याचा इतिवृत्त अहवाल पुढीलप्रमाणे सविनय सादर.

॥ इतिवृत्त अहवाल ॥

मा. कुलगुरू प्रा. संजीव सोनवणे यांच्या कल्पक मार्गदर्शनातील तिसरे पुष्प, महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन आणि सेवांतर्गत प्रशिक्षण कक्ष यांच्या संयुक्त विद्यमाने. यशवाणी रेडीओवर **" ज्ञानरंगी रंगीला शिक्षक राजा,,** या विषयावर मा. डॉ. दत्तात्रेय तापकीर, पुणे. यांचे दुरदृश्य शैक्षणिक प्रवचन, भारतीय सौर फाल्गुन २७, शके १९४६ दि.१८/०३/२०२५ रोजी सकाळी ११ वाजता आयोजित केले होते.त्याचा

मा. कुलगुरू मान्यप्रस्ताव :

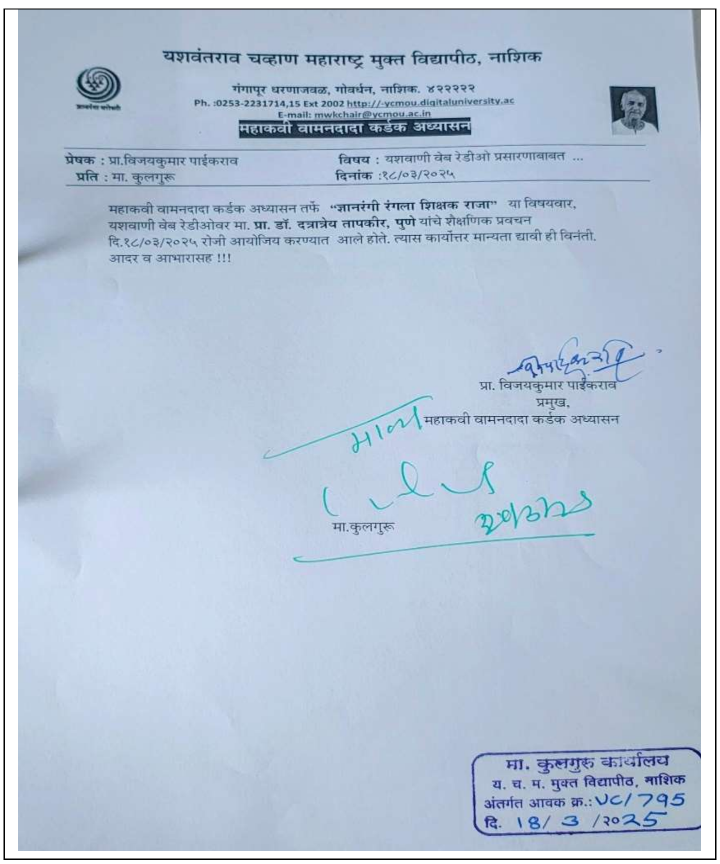

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
गंगापूर धरणाजवळ, गोवर्धन, नाशिक. ४२२२२२
Ph. :0253-2231714,15 Ext 2002 http://-ycmou.digitaluniversity.ac
E-mail: mwkchair@ycmou.ac.in
महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन

प्रेषक : प्रा.विजयकुमार पाईकराव — विषय : यशवाणी वेब रेडीओ प्रसारणाबाबत ...
प्रति : मा. कुलगुरू — दिनांक :१८/०३/२०२५

महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन तर्फे **"ज्ञानरंगी रंगला शिक्षक राजा"** या विषयवार, यशवाणी वेब रेडीओवर मा. **प्रा. डॉ. दत्रात्रेय तापकीर, पुणे** यांचे शैक्षणिक प्रवचन दि.१८/०३/२०२५ रोजी आयोजिय करण्यात आले होते. त्यास कार्योत्तर मान्यता द्यावी ही विनंती.
आदर व आभारासह !!!

प्रा. विजयकुमार पाईकराव
प्रमुख,
महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन

मान्य

मा.कुलगुरू

मा. कुलगुरु कार्यालय
य. च. म. मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
अंतर्गत आवक क्र.: VC/795
दि. 18/ 3 /2025

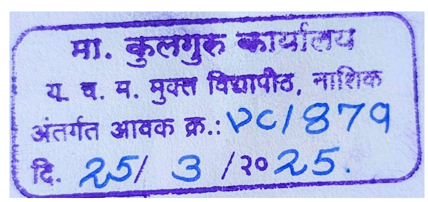

"ज्ञानरंगी रंगला शिक्षक राजा" या विषयावर आपल्या प्रवचनात मा.डॉ. दत्तात्रेय तापकीर,पुणे. यांनी शिक्षकांची सुस्तशिक्षक, ग्रस्थशिक्षक, व्यस्थशिक्षक आणि मस्तशिक्षक अशी विविध गटात वर्गवारी केली. अनेक दाखले व उदाहरणे दिली. यामध्ये शिक्षकांनी रातराणीच्या ड्रायव्हर प्रमाणे आपले कार्य केले पाहिजे. खरे तर शिक्षकाने याला कार्यानंदच म्हटले पाहिजेत, कार्यभार नको. यासाठी शिक्षकांनी शिक्षक "गायील त्याचा गळा आणि शिम्पल त्याचा मळा" या उक्तीप्रमाणे सदैव कार्यरत असले पाहिजे. जो कोणी ज्ञानी आहे त्याचे श्रवण करावे. शिक्षक हा ओझे वाहणारा नसावा. जो काहीच करत नाही, तो काहीच करत नाही. पण जो दहा कामे करतो, तो अकरावे काम नक्कीच करू शकतो. शिक्षक असा आहे. त्यामुळे सर्वच जण त्याच्याकडून या अकराही कामांची अपेक्षा करतात. ते समाजासाठी आणि विद्यार्थी विकासासाठी अत्यंत आवश्यक आहे. गुरुजी तुम्ही काय काय करता हो ! असे जर कोणी म्हटले तर, त्याला माझे उत्तर आहे होय. मी वाचन करतो. मनन करतो, चिंतन करतो, गायन करतो, प्रसंगी चांगले चित्रपटही पाहतो, नाटक पाहतो, व्याख्यान देतो, व्याख्यान ऐकतो, परीक्षा घेतो, विविध परीक्षा देतो, बोलतो-ऐकतो, याचबरोबर अनेक कृती करतो. हे सगळे करताना मला आत्यानंद मिळतो.

काही प्रकाश क्षणचित्रे :

त्याशिवाय आपल्या ज्ञान कक्षा उंचावण्यासाठी शिक्षकांनी सदैव नवनवीन पुस्तकाचे अध्ययन तर करावेच पण, यशवंतराव चव्हाण मुक्तविद्यापीठ, स्वयंम यासारख्या विविध लघु शिक्षणक्रमांना प्रवेश घेऊन, आपल्या ज्ञानाचे उन्नयन करावे.यामध्ये बालसंगोपन आणि रंजन शिक्षण प्रमाणपत्र, मूल्यशिक्षण प्रमाणपत्र, घरकाम कौशल्य प्रमाणपत्र,परसबाग प्रमाणपत्र, स्वयंसहायता गट प्रमाणपत्र, संस्कृत भाषा,पालि भाषा, गुजराती

भाषा, कन्नड भाषा, हिंदी भाषा,फ्रेंच भाषा, जर्मन भाषा, प्रमाणपत्र नाटक प्रमाणपत्र, गायन प्रमाणपत्र, इ. शिक्षणक्रम ही त्यांनी पूर्ण करावी असेही त्यांनी प्रवचनात प्रतिपादन केले. प्रवचनाच्या प्रारंभी प्रस्ताविकात प्रवचनाचा उद्देश परिचय आणि सुत्रसंचालन अध्यासन प्रमुख प्रा. विजयकुमार पाईकराव यांनी केले. हा हे शैक्षणिक प्रवचन

सर्वानसाठी विद्यापीठाच्या संकेत स्थळावर सर्वांसाठी श्रवणास उपलब्ध आहे. शेवटी आभार प्रदर्शना नंतर या शैक्षणिक प्रवचनाची सांगता झाली.

या प्रवचन कार्याक्रमासाठी तंत्र साहाय्य श्री.प्रकाश सापणर ,श्री, गिरीश गवळी यांनी केले. प्रकाशचित्रे आणि प्रवचनाच्या यास्वस्वीतेसाठी श्री. राहुल पगारे यांनी विशेष सहकार्य केले.

याशवाणी प्रपत्र :

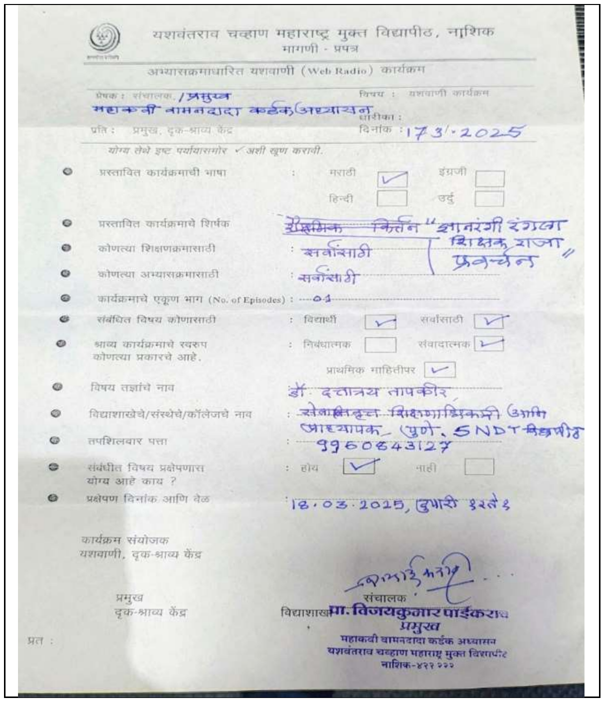

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
मागणी - प्रपत्र
अभ्यासक्रमाधारित यशवाणी (Web Radio) कार्यक्रम

प्रेषक : संचालक /प्रमुख महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन
विषय : यशवाणी कार्यक्रम
धारीका :
प्रति : प्रमुख, दृक-श्राव्य केंद्र
दिनांक : 17.3.2025

योग्य तेथे इष्ट पर्यायासमोर ✓ अशी खूण करावी.

- प्रस्तावित कार्यक्रमाची भाषा : मराठी ✓ इंग्रजी ☐ हिन्दी ☐ उर्दु ☐
- प्रस्तावित कार्यक्रमाचे शिर्षक : ~~शैक्षणिक कितीन~~ "ज्ञानरंगी रंगला शिक्षक राजा" प्रवचन
- कोणत्या शिक्षणक्रमासाठी : सर्वांसाठी
- कोणत्या अभ्यासक्रमासाठी : सर्वांसाठी
- कार्यक्रमाचे एकूण भाग (No. of Episodes) : 01
- संबंधित विषय कोणासाठी : विद्यार्थी ✓ सर्वांसाठी ✓
- श्राव्य कार्यक्रमाचे स्वरुप कोणत्या प्रकारचे आहे. : निबंधात्मक ☐ संवादात्मक ✓ प्राथमिक माहितीपर ✓
- विषय तज्ञांचे नाव : डॉ. दत्तात्रय तापकिर
- विद्याशाखेचे/संस्थेचे/कॉलेजचे नाव : आणि प्राध्यापक (पुणे. SNDT विद्यापीठ
- तपशिलवार पत्ता : 9960843127
- संबंधीत विषय प्रक्षेपणास योग्य आहे काय ? : होय ✓ नाही ☐
- प्रक्षेपण दिनांक आणि वेळ : 18.03.2025, दुपारी १२ते १

कार्यक्रम संयोजक
यशवाणी, दृक-श्राव्य केंद्र

प्रमुख
दृक-श्राव्य केंद्र

संचालक
विद्याशाखा
प्रा. विजयकुमार पाईकराव
प्रमुख
महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
नाशिक-४२२ २२२

प्रत :

वृत्तपत्रीय प्रसिद्धी कात्रणे :

सकाळ

YCMOU PRO SK S8
250325

'मुक्त'च्या 'यशवाणी'वर व्याख्यान

नाशिक, ता. २४ : यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या 'यशवाणी' या वेबरेडीओवर मानसशास्त्र अभ्यासक प्रा. दत्तात्रेय तापकीर यांचे व्याख्यान झाले. 'ज्ञानरंगात रंगतो शिक्षक राजा' या विषयावर त्यांनी ऑनलाइन पद्धतीने संवाद साधला. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. संजीव सोनवणे यांच्या संकल्पनेतून व विद्यापीठाच्या महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासनातर्फे सुरु झालेल्या ऑनलाइन व्याख्यानमालेतील हे तिसरे पुष्प होते. प्रा. तापकीर यांनी उदाहरणे देत शिक्षकांची विविध गटात वर्गवारी केली. शिक्षकांनी आपल्या कामास कार्यभार न मानता त्यास कार्यानंद मानले पाहिजे. शिक्षकाने आपल्या ज्ञान कक्षा उंचावण्यासाठी सतत श्रवण, वाचन, मनन, चिंतन, लेखन करावे. विविध कला, साहित्याची त्यास माहिती व आवड असावी. नवनवीन कौशल्ये व तंत्रे शिकावे. त्यासाठी पूरक छोटे-छोटे शिक्षणक्रम पूर्ण करावे. विद्यार्थ्यांच्या विविध शंका, प्रश्नांना माहिती व प्रात्यक्षिकासह उत्तरे देता आली पाहिजे. एकूणच शिक्षक हा विद्यार्थ्यांस ज्ञानरंगात रंगलेला राजा वाटला पाहिजे असे, प्रा. तापकीर म्हणाले. प्रा. विजयकुमार पाईकराव यांनी प्रास्ताविकात व्याख्यानमालेचे उद्दिष्ट्य स्पष्ट करत सूत्रसंचालन केले.

Nashik, Nashik-Today
25/03/2025 Page No. 8

YCMOU PRO MSG P3 250325

मुक्त विद्यापीठाच्या 'यशवाणी' वेब रेडीओवर शैक्षणिक व्याख्यान

नाशिक । यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या 'यशवाणी' या वेबरेडीओवर सुप्रसिद्ध मानसशास्त्र अभ्यासक प्रा. दत्तात्रय तापकीर यांचे 'ज्ञानरंगात रंगतो शिक्षक राजा' या विषयावर ऑनलाईन व्याख्यान संपन्न झाले. विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा संजीव सोनवणे यांच्या संकल्पनेतून व विद्यापीठाच्या महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासनाच्या वतीने सुरु झालेल्या ऑनलाईन व्याख्यानमालेतील हे तिसरे पुष्प होते. व्याख्यानात प्रा. तापकीर यांनी उदाहरणे देत शिक्षकांची विविध गटात वर्गवारी केली. शिक्षकांनी आपल्या कामास कार्यभार न मानता त्यास कार्यानंद मानले पाहिजे. शिक्षकाने आपल्या ज्ञान कक्षा उंचावण्यासाठी सतत श्रवण, वाचन, मनन, चिंतन, लेखन केले पाहिजे. विविध कला – साहित्याची त्यास माहिती व आवड असली पाहिजे. एकूणच शिक्षक हा विद्यार्थ्यास ज्ञानरंगात रंगलेला राजा वाटला पाहिजे असे प्रा. तापकीर आपल्या व्याख्यानाच्या अखेरीस म्हणाले.

गांवकरी
YCMOU PRO GK P9 260325
www.gavakari.net
26 Mar 2025 - Page 9

'ज्ञानरंगात रंगतो शिक्षक राजा' व्याख्यान

नाशिक : यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या 'यशवाणी' या वेबरेषडओवर सुप्रसिद्ध मानसशास्त्र अभ्यासक प्रा. दत्तात्रय तापकीर यांचे 'ज्ञानरंगात रंगतो शिक्षक राजा' या विषयावर ऑनलाइन व्याख्यान संपन्न झाले. विद्यापीठाचे मा. कुलगुरू प्रा. संजीव सोनवणे यांच्या संकल्पनेतून व विद्यापीठाच्या महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासनाच्या वतीने सुरू झालेल्या ऑनलाइन व्याख्यानमालेतील हे तिसरे पुष्प होते. आपल्या व्याख्यानात प्रा. तापकीर यांनी उदाहरणे देत शिक्षकांची विविध गटात वर्गवारी केली. शिक्षकांनी आपल्या कामास कार्यभार न मानता त्यास कार्यानंद मानले पाहिजे. शिक्षकाने आपल्या ज्ञान कक्षा उंचावण्यासाठी सतत श्रवण, वाचन, मनन, चिंतन, लेखन केले पाहिजे. विविध कला - साहित्याची त्यास माहिती व आवड असली पाहिजे. नवनवीन कौशल्ये व तंत्रे शिकली पाहिजेत. एकूणच शिक्षक हा विद्यार्थ्यांस ज्ञानरंगात रंगलेला राजा वाटला पाहिजे, असे प्रा. तापकीर आपल्या व्याख्यानाच्या अखेरीस म्हणाले. महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासनाचे प्रमुख प्रा. विजयकुमार पाईकराव यांनी सूत्रसंचालन केले.

DESHDOOT Times
....watching north maharashtra
epaper.deshdoot.com
26 Mar 2025 - Page 4
YCMOU PRO DTTM P4 260325

Online lecture by Prof. Tapkir held

NASHIK: An online lecture by renowned psychology scholar Prof. Dattatray Tapkir on the topic of 'Role of Teacher' (Dnyanrangat Rangato Shishak Raja) was held on Yashwani, the web radio of Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University (YCMOU). This was the third session in the ongoing online lecture series, initiated under the concept of Vice Chancellor Prof. Sanjeev Sonawane and organized by the university's Mahakavi Vamandada Kardak Dais. In his lecture, Prof. Tapkir categorized teachers into different groups, illustrating his points with examples. He emphasized that teaching should not be seen as a burden but as a joyful responsibility. A teacher, he said, must continuously listen, read, meditate, reflect, and write to enhance their knowledge.

Additionally, teachers should cultivate an interest in arts and literature, adopt new skills and techniques, and pursue supplementary educational courses to stay updated. Addressing students' doubts with clarity and demonstration is essential, he remarked. Earlier, Prof. Vijaykumar Paikrao, head of the Mahakavi Vamadada Kardak Dais, introduced the lecture series and conducted the session.

वृत्तपत्रीय प्रसिद्धी कात्रणे :

लोकमंथन

YCMOU PRO LKMN
P6 250325

मुक्त विद्यापीठाच्या 'यशवाणी' वेबरेडीओवर 'ज्ञानरंगात रंगतो शिक्षक राजा' शैक्षणिक व्याख्यान

लोकमंथन । प्रतिनिधी

नाशिक । यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या 'यशवाणी' या वेबरेडीओवर सुप्रसिद्ध मानसशास्त्र अभ्यासक प्रा. दत्तात्रय तापकीर यांचे 'ज्ञानरंगात रंगतो शिक्षक राजा' या विषयावर ऑनलाईन व्याख्यान संपन्न झाले. विद्यापीठाचे मा. कुलगुरू प्रा संजीव सोनवणे यांच्या संकल्पनेतून व विद्यापीठाच्या महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासनाच्या वतीने सुरु झालेल्या ऑनलाईन व्याख्यानमालेतील हे तिसरे पुष्प होते. आपल्या व्याख्यानात प्रा. तापकीर यांनी उदाहरणे देत शिक्षकांची विविध गटात वर्गवारी केली. शिक्षकांनी आपल्या कामास कार्यभार न मानता त्यास कार्यानंद मानले पाहिजे. शिक्षकाने आपल्या ज्ञान कक्षा उंचावण्यासाठी सतत श्रवण, वाचन, मनन, चिंतन, लेखन केले पाहिजे. विविध कला – साहित्याची त्यास माहिती व आवड असली पाहिजे. नवनवीन कौशल्ये व तंत्रे शिकली पाहिजेत. त्यासाठी पूरक असणारे छोटे – छोटे शिक्षणक्रम पूर्ण केले पाहिजेत विद्यार्थ्यांच्या विविध शंका – प्रश्न यांना माहिती व प्रात्यक्षिकासह उत्तरे देता आली पाहिजेत. एकूणच शिक्षक हा विद्यार्थ्यास ज्ञानरंगात रंगलेला राजा वाटला पाहिजे असे प्रा. तापकीर आपल्या व्याख्यानाच्या अखेरीस म्हणाले. तत्पूर्वी महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासनाचे प्रमुख प्रा. विजयकुमार पाईकराव यांनी प्रस्तावनेत व्याख्यानमालेचे उद्दिष्ट्य स्पष्ट करत सूत्रसंचालन केले. सदर शैक्षणिक व्याख्यान सर्वांच्या श्रवणासाठीविद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले आहे.

Nashik Edition
Mar 25, 2025 Page No. 6
Powered by: ereleao.com

प्रा. विजयकुमार पाईकराव
प्रमुख,महाकवी वामनदादा कर्डक अध्यासन

मा. कुलगुरू